

Vlaanderen
is ondernemen

Oproep Space Labs

HANDLEIDING VERSIE 2024

Achtergrondinformatie

Met het **impulsprogramma ‘Vlaamse Ruimtevaarteconomie’¹** wil de Vlaamse Regering Vlaanderen warm maken voor ruimtevaart. Dit moet resulteren in meer aandacht voor Vlaamse ruimtevaarttalenten, meer mogelijkheden voor de sector om hun meerwaarde te tonen en het verhogen van de kansen van Vlaamse spelers in het kader van internationale ruimtevaartcompetities.

Het impulsprogramma richt zich op de verschillende uitdagingen en omvat vijf luiken. Het eerste luik omvat de oprichting van de ondersteunende structuur Flanders Space die de coördinatie en organisatie van de andere vier luiken op zich neemt: (i) focus op talent, (ii) focus op competitiviteit en ondernemerschap, (iii) focus op internationale programma’s en (iv) focus op wetenschapscommunicatie.

Binnen het **focusdomein competitiviteit en ondernemerschap** worden middelen ingezet om een gunstig ondernemingsklimaat te bevorderen en de beschikbare expertise, verankering en de werkgelegenheid in de regio te behouden en te stimuleren. De oprichting van Space Labs is één van de programma’s die hiervoor ingezet worden. Het concept en de modaliteiten waaraan deze Space Labs moeten voldoen wordt in deze handleiding toegelicht.

Opportunities rond dataverwerking en data-acquisitie

De enorme hoeveelheid data die dagelijks vanuit de ruimte naar de aarde wordt gestuurd, wordt op de grond aangevuld en verfijnd met andere databronnen, afkomstig van drones, sensoren, empirische waarnemingen, enz. Dankzij fusietechnieken, waarbij de satellietdata gecombineerd wordt met andere databronnen zoals die van het verkeer, de bevolking, de luchtvervuiling,... ontstaat een enorm potentieel voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten.

Dit wordt nog versterkt door nieuwe, innovatieve digitale analysetechnologieën zoals AI, deep learning algoritmes, cloud computing, enz. die de snellere verwerking van gegevens toelaten. Naast deze veelheid aan datasets die verzameld worden via de ruimtevaart is er ook heel wat technologie beschikbaar, die vandaag de dag typisch in ruimtevaarttoepassingen ingezet wordt, met een groot potentieel om oplossingen te creëren binnen aardse toepassingen.

Door het samenbrengen van vraag en aanbod kan een opening gecreëerd worden om dit **onbenut economisch potentieel te ontsluiten**. Via samenwerking, co-creatie, kruisbestuiving en kennisoverdracht tussen experts uit de ruimtevaartsector en geïnteresseerde partijen (overheden, bedrijven, onderwijsactoren, ...) met **concrete use-cases** kan onderzocht worden op welke manier datasets uit de ruimtevaart en ruimtevaarttechnologie mee oplossingen kunnen bieden voor de ontwikkeling van toepassingen in maatschappelijke relevante thema’s zoals klimaatverandering, veiligheid, mobiliteit, ...

Dergelijke **cross-over samenwerking** leidt tot technologische innovatie bij alle actoren en kan een hefboom zetten op de ontwikkeling van downstream applicaties en een multiplicator effect realiseren op de investeringen die via de Europese ruimtevaartprogramma’s in het upstream segment worden gedaan.

---

¹ Meer informatie over het Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie VR2021 0204 DOC.0336/1BIS

Concept van de Space Labs

Om deze praktijkgerichte samenwerkingen tussen kennisinstellingen en bedrijven rond concrete use-cases mogelijk te maken, zetten we zogenaamde Space Labs op.

Met de Space Labs bieden we aan bedrijven uit de ruimtevaartsector, onder begeleiding van een kennisinstelling, een **gestructureerde omgeving** aan waar ze op een 'veilige' manier in contact komen met probleembezitters (bedrijven, overheden, onderwijsactoren, ...). Via demonstraties in realistische (bedrijfs)cases kunnen ze werken aan oplossingen waarbij ruimtevaartdata ingezet worden voor downstream-toepassingen. Via 'trial and error' wordt onderzocht op welke manier aan de slag gegaan kan worden om haalbaarheidsstudies en proof-of-concepts te initiëren gericht op de ontwikkeling van producten, diensten en toepassingen gebaseerd op ruimtevaarttechnologie, infrastructuur en data. Het is hierbij belangrijk om **vraag en aanbod op elkaar af te stemmen** om oplossingen met zowel een economische als maatschappelijke meerwaarde te ontwikkelen.

Een Space Lab is een **samenwerkingsproject** gericht op de demonstratie en de verdere ontwikkeling van **ruimtevaarttechnologie voor downstreamtoepassingen**. Via een kennisinstelling worden vraag en aanbod met elkaar in contact gebracht om gezamenlijk te werken aan concrete use-cases. Daarbij zullen de betrokken partijen oog hebben voor de huidige maatschappelijke uitdagingen.

Het doel is om bedrijven uit de ruimtevaartsector kansen te geven om het ruime pallet van mogelijkheden die datasets uit de ruimtevaartsector bieden in downstreamtoepassingen te demonstreren.

Modaliteiten oproep 2024 voor Space Labs

Aanvragers

Via deze oproep voor Space Labs willen we projecten steunen die op korte termijn interessante nieuwe opportuniteiten en business cases kunnen bieden. Het gaat niet zo zeer over technologie-ontwikkeling, maar wel over de **mogelijke toepassing** van ruimtevaartdata. Nieuwe technologie kan natuurlijk ook ingebracht worden zolang deze bijdraagt tot het centrale doel. Naast het aantonen van de mogelijkheden is de aandacht voor de **mogelijke business case** cruciaal. Met de Space Labs willen we in het bijzonder inzetten op die projecten waar een **samenwerking** gebeurt tussen verschillende actoren met het oog op het bereiken van een **nieuwe downstreamtoepassing**.

De aanvraag wordt ingediend door een **complementair partnerschap** dat bestaat uit 3 partijen, waarvan minstens twee Vlaamse ondernemingen. Hierbij wordt in het bijzonder een focus gelegd op de betrokkenheid van kmo's en de ruimere inzetbaarheid van de opgedane kennis, m.a.w. er wordt niet op maat van 1 of enkele ondernemingen/overheden/(zijnde de vraagsteller)... gewerkt.

Het partnerschap kan samengesteld zijn uit **diverse actoren** zoals bedrijven, overheden, kennisinstellingen, sectorfederaties, vzw's, onderwijsorganisaties, financiële instellingen,...in functie van de nodige kennis en expertise voor de uitvoering van het project. In het partnerschap wordt zowel de **vraag- als aanbodzijde** afgedekt en elk vertegenwoordigd door minstens 1 partij.

Binnen het partnerschap wordt, zoals in het concept beschreven, **betrokkenheid verwacht van een kennisinstelling**. Deze betrokkenheid omvat minstens het aanbrenge van het space lab idee langs de vraagzijde, maar kan ook verder gaan zoals het ter beschikking stellen van demoruimte, infrastructuur, machines, ... die afhankelijk van de kost als onderaanneming of als externe prestatie ingebracht kunnen worden. Kennisinstellingen kunnen ook als volwaardige projectpartner optreden en binnen het space lab taken van kennisopbouw vervullen.

Belangrijk is om binnen dit partnerschap goed na te denken over de verschillende rollen van de partners.

- **Aanvrager/promotor:** de aanvrager dient de aanvraag in bij VLAIO. De aanvrager moet over rechtspersoonlijkheid beschikken en een inschrijvingsnummer in de Kruispuntbank voor Ondernemingen hebben. Als de aanvrager een onderneming is, moet de exploitatiezetel in het Vlaams Gewest gevestigd zijn. De aanvrager is hét aanspreekpunt voor VLAIO voor het project. Alle communicatie met betrekking tot het project, de subsidie, de rapportering, ... verloopt via de aanvrager. De aanvrager neemt een coördinerende rol op tussen de verschillende projectpartners: de aanvrager verzamelt de nodige informatie in het kader van de indiening van de aanvraag en rapportering van het project, en zorgt voor verspreiding van informatie van VLAIO naar de partners. De aanvrager ontvangt de subsidie en zorgt dat deze (deels) doorgestort wordt naar de andere projectpartners, de aanvrager zorgt dat hierover duidelijke afspraken tussen de projectpartners zijn gemaakt.
- **Projectpartner:** de projectpartners voeren het project (mee) uit. De projectpartner levert een inhoudelijke bijdrage aan het project door minstens inzet van menskracht en staat mee in voor de disseminatie van kennis over het project. De projectpartner is onrechtstreeks medebegunstigde van de subsidie (en krijgt dus een deel van de subsidie doorgestort van de aanvrager).
- **Onderaannemer:** partij die tegen betaling aan marktconforme tarieven een werk uitvoert of dienst levert die nuttig/nodig is voor het project maar die verder geen sturende of uitvoerende rol opneemt in de uitvoering van het project. De onderaannemer wordt aangestuurd door de aanvrager of een projectpartner. Binnen de projectpartners is consensus over de keuze en opdrachtomschrijving van de onderaannemer

Kader voor steun

BVR tot toekenning van steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap (24/04/2009 en latere wijzigingen).

Raadpleeg de bijlage 1 voor meer duiding bij dit besluit.

Belangrijkste modaliteiten van de steun

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het maximale subsidiepercentage op niveau van de partners en het maximale subsidiepercentage op niveau van het project. Beide werken beperkend en moeten samen bekeken worden.

- Het **maximale subsidiepercentage op niveau van de partner** is afhankelijk van de aard van de activiteiten en het type partner:
  - Tot **maximaal 100%** subsidie voor de kosten van:
    - Diensten algemeen belang (DAB)
    - Organisaties voor onderzoek en/of kennisverspreiding, op voorwaarde dat de activiteiten binnen het project kaderen binnen activiteiten voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie
  - Tot **maximaal 75 %** subsidie voor de kosten van:
    - Kleine en middelgrote ondernemingen (zie de Europese kmo-definitie)
  - Tot **maximaal 60 %** subsidie voor de kosten van:
    - Grote ondernemingen

- Bijkomend wordt een beperking gehanteerd op het totale subsidiepercentage op niveau van het project. Naast de hierboven vermelde drempels per partner, geldt een beperking van de subsidie tot **maximaal 80% van de totale projectkost**.
- De steun bedraagt maximaal € 255.000.
- De maximale looptijd van het project is 1 jaar.

Een rekenvoorbeeld en meer uitleg bij de berekening van de steun vind je als bijlage 2 achteraan deze handleiding.

Eigen inbreng

In de aanvraag wordt aangegeven op welke wijze het niet-subsidiabele deel van het project wordt gefinancierd. De financiering hiervan kan op verschillende manieren ingevuld worden, bijv. eigen inbreng, projecteigen opbrengsten, sponsoring in geld en sponsoring in natura.

Het is belangrijk dat tijdig nagedacht wordt over de wijze waarop deze eigen inbreng wordt gefinancierd.

Procedure

Partnerschappen dienen in een eerste fase het **projectidee** zo concreet mogelijk uit te schrijven in een pitch template die ter beschikking gesteld wordt door Flanders Space.

Richtdatum indienen van projectideeën bij Flanders Space: 15/05/2024

Flanders Space zal in overleg met VLAIO de voorgestelde projectideeën analyseren en feedback geven aangaande de al dan niet inpasbaarheid ervan binnen het concept van de Space Labs. De feedback zal zo snel mogelijk worden gegeven, mondeling of schriftelijk, in volgorde van ontvangst en uiterlijk tegen 31/05/2024.

De aanvragers dienen hun volledig **projectvoorstel** uit te werken met een gedetailleerde omschrijving en uitvoeringsplan en een sluitend financieel plan met kosten. Hiervoor wordt een template ter beschikking gesteld door VLAIO.

Formele deadline voor uitgewerkte projectvoorstellen: 15/09/2024

Beoordeling

Ontvankelijkheid

De tijdig ingediende aanvragen worden door VLAIO gescreend op hun ontvankelijkheid. Aanvragen die niet ontvankelijk zijn, worden hiervan in kennis gesteld en krijgen maximaal een week om de ontbrekende elementen aan te vullen. Indien de ontbrekende gegevens niet tijdig worden aangeleverd, zal de aanvraag onontvankelijk verklaard worden en niet verder beoordeeld worden. Enkel projecten die ontvankelijk zijn, worden verder inhoudelijk beoordeeld. Projecten die onontvankelijk verklaard worden, worden hiervan in kennis gesteld.

ONTVANKELIJKHEIDSCRITERIA

- De aanvraag is tijdig ingediend.
- De aanvraag is online ingediend.

- De aanvraag wordt ingediend door een partnerschap bestaande uit minstens 3 partijen, waarvan minstens 2 bedrijven. De vraag- en aanbodzijde zijn afgedekt door het partnerschap.
- De aanvraag is ondertekend door de rechtsgeldig vertegenwoordigers van de verschillende projectpartners.
- De aanvrager en projectpartners zijn een rechtspersoon met KBO nummer. Indien de aanvrager een onderneming is, heeft deze zijn exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest.
- De aanvrager en projectpartners hebben op de indieningsdatum van de steunaanvraag geen achterstallige schulden bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
- De-minimis verklaring op eer van alle (on)rechtstreeks begunstigen (aanvrager, projectpartners) van de subsidie die onder deze regeling vallen
- Verklaring geen onderneming in moeilijkheden indien van toepassing.
- Verklaring organisatie voor onderzoek en/of kennisverspreiding indien van toepassing.
- Het project start ten vroegste op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de steunaanvraag wordt ingediend, en uiterlijk 6 maanden na toekenning van de subsidie.
- Het project heeft een duur van maximaal 1 jaar (12 maanden).
- De gevraagde subsidie bedraagt maximaal 255.000 euro. De gevraagde subsidie per partner bedraagt maximaal 60%, 75 % of 100 % van hun begroting op partnerniveau, naargelang de aard van de activiteiten en het soort partner, en de totaal gevraagde subsidie bedraagt maximaal 80 % van de totale projectbegroting.

Selectie

De ontvankelijke aanvragen zullen finaal door VLAIO geëvalueerd worden t.o.v. de volgende criteria:

- De mate van aansluiting bij de strategie van de Flanders Space roadmap;
- De verwachte economische meerwaarde van de voorgestelde business case;
- De mate waarin een bijdrage geleverd wordt aan het oplossen van een maatschappelijke uitdaging;
- Competentie en beschikbare middelen van de betrokken aanvrager(s) en samenwerking tussen de partners;
- De kwaliteit van het uitvoeringsplan.

Elk criterium wordt gescoord op 20 punten. Om voldoende te scoren moet minstens 50 % op de totaalscore behaald worden.

Enkel projecten die voldoende scoren, komen in aanmerking voor steun. Het beschikbare budget wordt verdeeld over alle projecten die de minimumscore behaalden en indien nodig afgetopt rekening houdend met het bedrag dat voor de oproep ter beschikking is.

Na de toekenning

De uitbetaling van de steun gebeurt in 2 schijven:

- 80 % bij de start van het project
  - Het project kan ten vroegste starten de eerste dag van de maand volgend op de maand van indiening. Kosten die voor deze datum gemaakt worden, komen niet in aanmerking voor subsidie. Het project moet uiterlijk binnen 6 maanden na toekenning van de steun starten.
- 20 % bij de afronding van het project en mits

- indiening van een inhoudelijke en financiële eindrapportage volgens de daartoe aangeleverde template of vereisten;
- indiening van de stavingsstukken die nodig zijn voor de financiële controle van het project. Zie ook Controlerichtlijnen.

Voor de uitbetaling van het saldo zal een controle uitgevoerd worden door de inspecteurs van VLAIO.

Indien minder kosten zijn gemaakt, wordt de subsidie verhoudingsgewijs verminderd, rekening houdend met het maximale steunbedrag bij de beslissing. Te veel uitbetaalde steun zal worden teruggevorderd.

Bijlage 1 – Steunkader

De steun wordt toegekend in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap (24/04/2009 en latere wijzigingen).

Bij de toekenning wordt een onderscheid gemaakt tussen economische activiteiten, activiteiten voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (niet-economische activiteiten) en diensten van algemeen belang (DAB).

Economische activiteiten: de-minimis

Voor deze oproep wordt ervan uitgegaan dat het om economische activiteiten gaat waarbij de staatssteunregels gevolgd moeten worden. De steun wordt daarom toegekend onder de **de-minimisverordening**. Dit wil zeggen dat deze maatregel als staatssteun wordt beschouwd, maar dat gelet op de beperkte opvang van de steun, niet concurrentieverstorend wordt opgetreden.

Daarom moet elke partner die binnen het project een economische activiteit uitvoert, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop ze wordt gefinancierd, een verklaring afleggen. Dit betekent dat ondernemingen moeten verklaren dat de onderneming niet meer dan € 300.000 de-minimissteun heeft ontvangen over de laatste 3 jaren (de volle drie jaar terugrekenen van dag tot dag) op het moment van de toekenning van deze steun. Ook moet de steun als dusdanig in de boekhouding opgenomen worden.

Meer toelichting over de-minimis en een overzicht van de steuninstrumenten van VLAIO die hieronder vallen:

<https://www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/financiering/overheidsmaatregelen/veelgestelde-vragen-de-minimis>

Opgelet:

- sommige steunmaatregelen in het kader van de Corona-crisis vallen onder de-minimis en moeten dus meegeteld worden;
- als een onderneming aan verschillende projecten deelneemt, moeten deze bedragen opgeteld worden voor de de-minimis berekening;
- voor sommige sectoren (zoals. landbouw, visserij, transport) gelden aparte de-minimisdrempels.

Bij de berekening wordt uitgegaan van het moment van toekenning. Onderneming moeten dus nagaan hoeveel de-minimis steun is toegezegd (niet uitbetaald) de laatste 3 belastingjaren. Subsidiemiddelen die door de onderneming aangewend worden voor de betaling van een onderaannemer, moeten ook in rekening gebracht worden. Subsidiemiddelen die aan een andere projectpartner wordt doorgestort,

moeten door die respectievelijke partner in rekening gebracht worden (indien van toepassing voor die partner).

Activiteiten voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie

Partners die binnen het project activiteiten uitvoeren die vallen onder art. 19 van de Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (2014/C 198/01) moeten dit motiveren. Het gaat hierbij over de primaire activiteiten van onderzoeksorganisaties en onderzoeksinfrastructuren (opleiding, onafhankelijk O&O en brede kennisverspreiding) en activiteiten inzake kennisoverdracht.

De partner die zich hierop beroept, moet enerzijds een verklaring van organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding ondertekenen, en anderzijds een motivatie opstellen dat de activiteiten die binnen het kader van het project worden uitgevoerd geen economische activiteiten zijn (vb. contractonderzoek).

Algemeen belang

Diensten van algemeen belang zijn diensten die de overheden van de EU-landen van algemeen belang achten en waaraan zij derhalve specifieke openbare dienst-verplichtingen verbinden. Ze kunnen worden verleend door de staat of door de privésector. Het kan hierbij gaan om diensten van algemeen economisch belang, niet-economische diensten of sociale diensten van algemeen belang. Diensten van algemeen (economisch) belang (DAB of DAEB) zijn diensten die een publiek belang dienen. Overheidsop treden bij de uitvoering van DAB of DAEB is noodzakelijk, omdat deze diensten anders niet (vanzelf) door de markt naar maatschappelijk aanvaardbare voorwaarden worden verricht of door de markt zelf worden opgepakt. Er is in die zin sprake van enige vorm van marktfalen.

Overheden of partijen die een dienst van algemeen belang uitvoeren, stellen hier een verklaring over op.

Bijlage 2 – rekenvoorbeeld

Overzicht maximale subsidiepercentages per partner

	Overheden	Organisatie voor onderzoek en/of kennisverspreiding	kmo	go
Activiteit voor onderzoek ontwikkeling, innovatie		100 %		
DAB	100 %			
Economische activiteiten			75 % + de minimisdrempel	60 % + de minimisdrempel

Rekenvoorbeeld 1

Partner 1

- kmo
- begroting van deze partner = 50.000 euro

Partner 2

- grote onderneming
- begroting van deze partner = 20.000 euro

Partner 3

- kmo
- begroting van deze partner = 20.000 euro

Partner 4

- Organisatie voor onderzoek en/of kennisverspreiding
- Begroting van deze partner = 30.000 euro

Totale **projectbegroting** = 50.000 + 20.000 + 20.000 + 30.000 euro = 120.000 euro

Max. subsidiebedrag per partner:

Partner 1 = 75% * 50.000 euro = 37.500 euro

Partner 2 = 60% * 20.000 euro = 12.000 euro

Partner 3 = 75% * 20.000 euro = 15.000 euro

Partner 4 = 100% * 30.000 = 30.000 euro

Berekening **subsidiebedragen partners** = 37.500 + 12.000 + 15.000 + 30.000 = 94.500 euro

Vergelijk: 94.500 euro = 78,5 % van totale projectkost van 120.000 euro → minder dan max. 80% van de totale projectkost → 94.500 euro is het maximale subsidiebedrag

Rekenvoorbeeld 2

Partner 1, 2, 3

- kmo
- Begroting van elke partner = 85.000 euro

Partner 4

- Lokaal bestuur
- Begroting van deze partner = 35.000 euro

Partners 5

- Kennisinstelling
- Begroting van deze partner = 45.000 euro

Totale **projectbegroting** = $3 * 85.000 + 35.000 + 45.000$ euro = 335.000 euro

Max. subsidiebedrag per partner:

Partner 1, 2, 3 = $3 * (75\% * 85.000)$ euro = 191.250 euro

Partner 4 = $100\% * 35.000$ euro = 35.000 euro

Partner 5 = $100\% * 45.000$ euro = 45.000 euro

Berekening **subsidiebedragen partners** = $191.250 + 35.000 + 45.000$ euro = 271.250 euro

Vergelijk: 271.250 euro = 80 % van totale projectkost van 335.000 euro → bedrag is 80% van de totale projectkost maar subsidie wordt **beperkt tot max. 255.000 euro.**

VLAIO
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be